

Små stycken från ett bandat samtal som Solveig Andreasson hade i augusti 1976 med sönerna till möllaren Petter Johan Larsson och hans hustru Teolina. Samtalet ägde rum i kvarnen där bröderna bodde som barn. Petter Johan Larsson och Teolina flyttade in i Ruveröds kvarn 1890. De hade 9 barn.

Bröderna hette Karl Oskar Törnkvist(soldatnamn), 92 år, Gustaf Pettersson, 83 år, och Rudolf Larsson, 74 år. De berättar för Solveig Andreasson om sin barndom.

"Möllan såg likadan ut 1890 som 1976 och dämett i ån har hållit ännu dess nu.

Far gick upp och dämde varena kväll för att han skulle ha mied vann när han skulle börja mala på mornen. Han gick aldrig förrn det var redigt mörkt på kvällen. Det var bara en smal gång han gick på och hade han lyse så var det bara en fotogenlykta som han själv hade gjort med fyra stagar och rutor emellan och en liten, liten fotogenlampa inni. När han malde hade han en vanlig gammal fotogenlykta. Han kunde mala hela nätterna ibland. Där stod en säng och där låg han. Så snart det började gå tomme eller blev nåt fel så hörde han det ögonblickligen. Ibland stoppade det och han fick opp och raga ett håll däröppe. Det var konstigt för när han malde och hjulen gick då sov vi glyttar men när hjulen stannade då vaknade vi."

"Kvarnen hörde till Ruverödsgården. Möllaren betalade 100 kronor om året i arrende för kvarnen. Det fanns inget kontrakt utan man kom överens ändå. Far gick också till Ruverödsgården och gjorde dagsverken. Far hade två par stutar att köra med, hästar hade vi inga. Material till reparationer av kvarnen skulle ägaren släppa till. Möllaren skulle göra arbetet. Ta-
ket var av långhalm och måste bättras ibland."

"Vi fick aldrig styk av far utom den gången när jag hade lockat ut min systor Elsa på en stor sten i lücken och hon trillade i vattnet. En av bröderna och systemen Elsa låg i fars säng om nätterna och kivades om vem som skulle ligga närmast honom. Elsa hade företädd så hennes bror fick ligga inne vid väggen. Vi var nio syskon. Vi var inte rädda för bräckamannen, för honom trodde ingen på."

"Borstanförräddmet hade föra en ålåkista och om söndagsmornarna brukade han gå opp och fiska laxen. Han kunde komma hem med ett helt tjog stora jävra laxar."

"Gårdsplanen vid kvarnen var belagd med kullersten och sopades ren. Inuti har huset förändrats en hel del. När möllaren Larsson flyttade dit 1890 fanns det en liten svinkätte där det nu finns ett litet rum. Möllaren hade två svin att slakta per år. Barnen brukade repa eklöv till svinmat. Fläsket rökas des på en stake över den öppna härden i köket. Det fanns alltid gott om mat i huset.

Köket hade golv av kullersten och i gamla tider en öppen hård där mor satte grytan på tre fötter. Senare hade vi en sättnug. Det fanns bara ett rum som alla bodde i."

"I lördagen så tvättade vi oss i ån och dursköljde mor också tvätten utom på vintern när det var för kallt. Då fick vi hundra vatten i källan och värma på huden och lyckte tvätten i ett stort lykkan. I lykkanet badade vi barn. Det hände en julafton när allt var fint i köket med nya mattor på golvet att lykan lyckte och badvattnet rann ut på golvet.

Julafton hade vi fint julkond och julgran och två stora enar utanför. Vid fyratiden då vi mesafton med sylta, rödbetor, korv och leverkorv. Senare på kvällen fick vi fisk gröt och vidsoppa (?). Några julklappar var inte vanligt utom möjligen några kläder. Och så sköts det julsmällan."

"Kvarnen var igång under första världskriget (1914-1918) Olof Tuveesson som var kontrollant för kristidsnämnden var bra, för när han skulle komma och syna så skickade han bud till möllaren och talade om vilken dag han skulle komma så allt var i ordning då."